

Tomasz Koproń

Standard monitorowania prawa w PIFS

Standard Monitorowania Prawa w oparciu o informacje udostępnianie on-line przez organy administracji rządowej z zakresu systemu oświaty, swobody działalności gospodarczej, zatrudnienia i integracji społecznej do realizacji przez Polską Izbę Firm Szkoleniowych, sporządzony w ramach projektu pod nazwą „Watchdog samorządu gospodarczego - monitorowanie prawa”

Lublin – Warszawa 2018

Standard monitorowania prawa w PIFS

Wstęp.

Niniejszy Standard powstał na zlecenie Polskiej Izby Firm Szkoleniowych (dalej także jako „PIFS” lub „Zamawiający”) z siedzibą w Warszawie, w ramach projektu „Watchdog samorządu gospodarczego - monitorowanie prawa”. Projekt jest realizowany przez PIFS wspólnie z Krajową Izbą Gospodarczą. Celem projektu jest wzmocnienie przez PIFS swojego zaangażowania w proces stanowienia prawa z zakresu istotnego dla instytucji świadczących usługi rozwojowe.

W ramach projektu Zleceniodawca zlecił działania obejmujące sporządzenie standardu monitorowania prawa krajowego, zawierającego w szczególności:

- szczegółowe kryteria selekcji projektów prawa na poziomie krajowym udostępnianych on-line przez administrację rządową z zakresu systemu oświaty, swobody działalności gospodarczej, zatrudnienia i integracji społecznej podlegających monitorowaniu w ramach Projektu;
- koncepcję monitorowania przez Zamawiającego projektów Prawa, tj. koncepcję monitoringu o jasno zdefiniowanym zakresie, celu i harmonogramie z opisem stosowania usystematyzowanych metod, technik i narzędzi zbierania informacji;
- wymagania dotyczące raportowania na koniec każdego miesiąca o efektach wdrożenia i testowania standardu;

- wymagania odnośnie narzędzia IT wspierającego realizację przez Zamawiającego działań strażniczych w obszarze monitorowania prawa zgodnie ze Standardem.

Narzędzie, o którym mowa powyżej, ma działać w formie internetowej platformy współpracy ze środowiskiem, w którym Zamawiający prowadzi działalność strażniczą, tj. platformy wymiany i prezentacji pomysłów, problemów oraz uwag do projektów legislacyjnych i prawa ustanowionego.

Zamawiający

Polska Izba Firm Szkoleniowych jest dobrowolną, samorządną organizacją przedsiębiorców, prowadzącą działalność w zakresie usług rozwojowych, działająca na podstawie Ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1218 z późn. zm.). Skupia przedsiębiorców, którzy świadczą usługi rozwojowe, rozumiane jako profesjonalna działalność mająca na celu rozwój jednostek, grup lub organizacji, w szczególności poprzez nabycie, potwierdzenie lub wzrost wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych. Istotą usługi rozwojowej jest osiągnięcie efektów uczenia się, prowadzących do osiągnięcia celów rozwoju i zmian na poziomie indywidualnym i zbiorowym, w tym organizacyjnym. Członkami PIFS są podmioty o różnej wielkości, zasięgu działania (lokalne, ogólnokrajowe, międzynarodowe) i szerokości oferty (od oferujących wyłącznie szkolenia specjalistyczne, branżowe, po oferujące praktycznie całe spektrum edukacji osób dorosłych).

Cele Standardu

Zgodnie ze Statutem Polskiej Izby Firm Szkoleniowych jej celem jest działalność naukowa, naukowo-techniczna i oświatowa na rzecz członków PIFS i rynku usług rozwojowych.

Wdrożenie Standard Monitorowania Prawa powinno wspierać osiągnięcie celów Izby, w szczególności wyróżnionego w Statucie celu reprezentowania sektora usług rozwojowych wobec ustawodawcy, instytucji europejskich, rządowych i samorządowych poprzez rzecznictwo interesów na rzecz poprawy warunków prawnych poprzez zmiany ustaw, rozporządzeń i regulacji.

Podstawowym celem standardu jest ułatwienie Polskiej Izbie Firm Szkoleniowych reprezentowania sektora usług rozwojowych wobec ustawodawcy, instytucji rządowych oraz innych stanowiących regulacje tego rynku. Reprezentacja ta obejmuje między innymi rzecznictwo interesów na rzecz poprawy warunków prawnych poprzez zmiany ustaw, rozporządzeń i regulacji europejskich, rządowych i samorządowych. Należy wyraźnie podkreślić, iż sam Standard nie opisuje całości działań w obszarze rzecznictwa interesów dokonywanych przez PIFS. Działania te są bowiem różnorodne i obejmują zadania nie związane bezpośrednio z procesem stanowienia prawa, jak na przykład upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie czy definiowanie i upowszechnianie wysokich standardów jakości usług rozwojowych. Takie ujęcie Standardu nie znajduje również odniesienia w przedmiocie zlecenia określonym przez Zamawiającego.

Standard ma jednak stanowić narzędzie wspomagające działania rzecznictwa interesów. W szczególności poprzez dostarczenie usystematyzowanej wiedzy

o procesach zmian w prawie. Informacja współcześnie jest dostępna, ale różnego typu nośniki i narzędzia powodują odczucie nadmiaru komunikatów i treści. Łączy się to często z dostosowaniem do interesów nadawcy fragmentarycznym budowaniem przekazu: podkreślanie informacji dla niego istotnych, a ukrywaniu lub nawet pomijaniu niewygodnych. Skutkuje to mieszaniem się informacji, analiz i opinii czy przekonań. Wartością zatem nie jest informacja jako taka, ale jej jakość: wiarygodność, rzetelność, kompleksowość.

Celem równorzędnym Standardu jest wspieranie, również określonego w Statucie PIFS, celu tej organizacji jakim jest wspomaganie działalności firm świadczących usługi rozwojowe poprzez między innymi gromadzenie i upowszechnianie aktualnych informacji prawnych związanych z sektorem usług rozwojowych. Dzięki Standardowi Izba będzie mogła dostarczać swoim członkom i innym podmiotom z nią współpracującym informacje:

- pełną – generowany komunikat ma obejmować wszelkie informacje w analizowanym obszarze dostępne;
- wiarygodną – treści komunikatów są zweryfikowane i oparte na sprawdzonych źródłach, w szczególności źródłach pierwotnych;
- użyteczną – zastosowane kryteria doboru przekazywanych informacji powinny maksymalizować przydatność przekazywanych treści dla członków;
- funkcjonalną – w której informacje źródłowe będą wyraźnie oddzielne od komentarzy, analiz i opinii.

Jako funkcjonalności dodatkowe Standardu należy traktować funkcję związaną z zarządzaniem wiedzą i informacją w organizacji. Uporządkowanie procesu pozyskiwania, analizy i wykorzystywania informacji wraz z narzędziami zarządczymi, pozwoli na zwiększenie efektywności działania organizacji. Problem z możliwością szybkiego ustalenia, czy dana informacja jest w posiadaniu organizacji i kto jest jej dysponentem został zdiagnozowany podczas badania poprzedzającego opracowanie Standardu.

Swoistym efektem ubocznym, ale istotnym dla Izby powinien być wzrost zaangażowania członków w działania Izby. Standard z jednej strony zwiększa przydatność informacji generowanych przez Izbę, zatem przekłada się na wzrost „użyteczności” członkostwa w PIFS; a z drugiej stwarza możliwości wyrażenia przez członków swoich uwag i opinii.

Proces legislacyjny w Polsce

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej (art. 87) źródłami powszechnie obowiązującego prawa w Polsce są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Zatem w wąskim rozumieniu procesu tworzenia prawa, można by go ograniczyć do Sejmu i Senatu oraz wydawców rozporządzeń. Na proces ten istotny wpływ ma również inicjatywa ustawodawcza. Zgodnie z Konstytucją (art. 118) inicjatywa ustawodawcza przysługuje posłom, Senatowi, Prezydentowi Rzeczypospolitej i Radzie Ministrów, a także grupie co najmniej 100 tysięcy obywateli mających prawo wybierania do Sejmu. W praktyce przeważa inicjatywa poselska i rządowa.

Należy zauważyć, że praktyka działalności gospodarczej pokazuje istnienie wielu dokumentów, które – jakkolwiek nie stanowią źródła prawa sensu stricto, to mają istotne znaczenie prawno-gospodarcze. W przeważającej większości są one tworzone przez administrację rządową, zarówno na poziomie centralnym jak i wojewódzkim. Do tego typu dokumentów należy zaliczyć wszelkiego typu zalecenia, wytyczne, wzorce itp. które powinny stanowić wskazówki do działania, a w praktyce przyjęcie ich i zastosowanie się do nich stanowi warunek skorzystania z możliwości oferowanych przez stronę rządową. Dotyczy to w szczególności dostępu do funduszy i innego wsparcia, w tym szczególnie będących efektem członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Zgodnie ze zleceniem Zamawiającego, niniejszy Standard obejmuje monitoring projektów prawa na poziomie krajowym udostępnianych on-line przez administrację rządową.

Wartym rozważenia jest, aby w przyszłej możliwej ewolucji Standardu rozszerzyć jego zakres, w szczególności o prawo UE oraz rozwiązania faktycznie normatywne i regulujące, a nie będące formalnie źródłami prawa.

Kryteria selekcji projektów zmian w prawie

Zgodnie ze zleceniem Zamawiającego oraz celami i założeniami projektu, w ramach którego Standard będzie realizowany, podstawowym kryterium, jakie powinny spełniać normy prawne objęte Standardem jest krajowość. Należy przez to rozumieć, iż proces stanowienia aktu przebiega w Polsce i podlega polskim regulacjom legislacyjnym. Standard nie obejmuje monitorowania aktów, podlegających stanowieniu w oparciu o struktury pozapaństwowe i międzynarodowe, nawet w sytuacji, gdy akt tak procedowany wchodzi bezpośrednio do polskiego systemu prawnego, jak np. rozporządzenie w Unii Europejskiej.

Aczkolwiek, jako rekomendację należy przyjąć rozszerzenie Standardu w przyszłości o monitorowanie również takich aktów. Mogą one mieć – i niejednokrotnie mają – istotny wpływ na funkcjonowanie organizacji i przedsiębiorców w Polsce. Jako przykład można podać Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 z późn. zm.), które w bieżącym roku – pomimo dwuletniego *vacatio legis* – zaskoczyło dużą część podmiotów gospodarczych w Polsce, a skutki tej regulacji dla prowadzenia biznesu są niezmiernie istotne.

Kolejnym kryterium jest zgodność obszaru objętego proponowaną zmianą prawną z zakresem zainteresowania i działania PIFS i jego członków. Niestety w Polsce brak jest jednolitego systemu oznaczania dokumentów procesu

legislacyjnego. W istotny sposób utrudnia to ściśle określenie parametrów umożliwiających zautomatyzowanie procesu kwalifikacji aktów prawnych do dalszych analiz. Szczególnie – co wynikało podczas badań poprzedzających opracowanie Standardu – że istotna część zmian w aktach normatywnych, i to nierzadko zmian ważkich, jest wprowadzana przy okazji zmian aktów prawnych obejmujących inne obszary.

Biorąc pod uwagę dostępne narzędzia, najbliższy do zastosowania wydaje się podział przewidziany Ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 762 z późn. zm.). Biorąc pod uwagę określony tam podział, cele działania Zamawiającego i wreszcie cele, jaki ma realizować sam standard, optymalnym wydaje się następujący system kategoryzowania:

- kat. A. – akty prawne, których rozwiązania z dużym prawdopodobieństwem będą miały istotny wpływ na działania członków Izby, to jest z działów nauka, oświata i wychowanie;
- kat. B. – akty prawne, które z dużym lub umiarkowanym prawdopodobieństwem będą miały istotny lub średni wpływ na działania członków Izby, to jest z działów: gospodarka, członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, szkolnictwo wyższe, praca, rozwój regionalny;
- kat. C. – akty prawne, które z umiarkowanym lub niskim prawdopodobieństwem będą miały średni lub niski wpływ na działania członków Izby, to jest z działów: budżet, informatyzacja, rodzina, zabezpieczenie społeczne;
- kat. D. – pozostałe

W najwyższej kategorii A. uwzględnione zostały działy specyficzne dla edukacji osób dorosłych, a więc znajdują się tam rozwiązania kluczowe i charakterystyczne tylko dla branży. Kategorią B. objęte zostały działy, które również dotyczą wszystkich lub prawie wszystkich członków Izby, ale mają charakter ogólny, niespecyficzny (gospodarka) lub są związane z finansowaniem zewnętrznym (członkostwo w UE). Do kategorii C. zostały zaliczone akty, których głównym celem są inne niż edukacyjne obszary, ale normy w nich wprowadzane mogą wpływać na prowadzenie działalności gospodarczej. Do kategorii D. zaliczono pozostałe akty.

Wskazane przez Zamawiającego jako szczególnie istotne obszary mieszczą się odpowiednio w kategoriach: system oświaty – w kat. A., swoboda działalności gospodarczej – w kat. B., zatrudnienie – w kat. C., integracja społeczna – w kat. C.

Z uwagi na prawdopodobny zakres regulacji, możliwe jest zaliczenie do następującej grupy:

- gr. 1. – ustawy nowe lub wprowadzające znaczne modyfikacje;
- gr. 2. – ustawy zawierające mniejsze nowelizacje lub nowelizowane w wyniku wprowadzania innych ustaw;
- gr. 3. – rozporządzenia.

Łącząc oba kryteria otrzymujemy macierz ważności projektowanego aktu prawnego. Zakwalifikowanie projektu do danej kategorii i grupy decyduje o ważności i priorytecie danego projektu dla Izby i sposób dalszego procedowania.

	kat. A.	kat. B.	kat. C.	kat. D.
gr. 1.	nadzór	nadzór	monitoring	brak
gr. 2.	nadzór	monitoring	informacja	brak
gr. 3.	monitoring	informacja	brak	brak

Gdzie poszczególne określenia oznaczają:

- nadzór – sporządzenie analizy skutków dla branży, monitoring poszczególnych działań i etapów w procesie legislacyjnym, rekomendacja prowadzenia rzecznictwa interesów, informacja dla członków o rozpoczęciu procesu legislacyjnego, przejściu kluczowych etapów jego zakończeniu i wejściu w życie aktu oraz możliwych skutkach wprowadzenia;
- monitoring – monitoring poszczególnych działań i etapów w procesie legislacyjnym, informacja dla członków o rozpoczęciu procesu legislacyjnego, jego zakończeniu i wejściu w życie aktu;
- informacja – wyłącznie informacja dla członków o rozpoczęciu procesu legislacyjnego, jego zakończeniu i wejściu w życie aktu.

Należy podkreślić, iż w aktualnym stanie informowania przez administrację rządową (które szerzej zostało omówione w badaniu poprzedzającym ten raport) i w oparciu o dostępne rozwiązania informatycznie, trudnym jest osiągnięcie zautomatyzowania procesu kwalifikowania projektów aktów prawnych do dalszego procedowania. Szczególnie dotyczy norm nie stanowiących formalnie źródeł prawa. Jednak, założone w projekcie – monitorowanie informacji udostępnianych przez Rządowy Proces Legislacji pozwala na osiągnięcie optymalnego stosunku jakości pozyskiwanej informacji do ponoszonych nakładów. Narzędzie informatyczne powinno zbierać dostępne

informacje o procesie legislacyjnym i prezentować je w sposób zagregowany, ułatwiając jednocześnie (poprzez np. linkowanie) dostęp do treści aktów. Samo kwalifikowanie do właściwej kategorii i grupy powinno być jednak monitorowane. Dlatego też istotnym jest, by Zamawiający zapewnił zasoby to umożliwiające. Ostatecznej kwalifikacji musi dokonywać bowiem osoba (lub grupa osób) mająca jednocześnie przynajmniej podstawową wiedzę prawną i znajomość procesu legislacyjnego oraz znajomość branży i ogólnie prowadzenia działalności gospodarczej umożliwiającą oszacowanie możliwych skutków regulacji.

Koncepcja monitorowania projektów zmian w prawie

Poniżej przedstawiona koncepcja procesu monitorowania zmian w prawie wynika z przeprowadzonych badań poprzedzających przygotowanie niniejszego opracowania, konsultacji dokonywanych podczas jego sporządzania oraz doświadczeń autora podczas współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym strażniczymi oraz organizacjami pracodawców. Jest on optymalnym połączeniem wymogów i oczekiwań Zamawiającego oraz istniejących możliwości w zakresie pozyskiwania prawa.

Identyfikowanie obszarów (tematów) podlegających monitorowaniu:

Niezależnie od stosowania określonych powyżej kryteriów monitorowania zmian w prawie, z punktu widzenia efektywności procesu wartym określenia są tematy, zagadnienia, które powinny – w ocenie Izby – podlegać szczególnej uwadze podczas procesu monitorowania prawa. Znaczenie tego etapu wynika z obserwacji i spostrzeżeń organizacji monitorujących: po pierwsze swoistego „skrócenia” procesu legislacyjnego poprzez wnoszenie większej ilości aktów prawnych z wykorzystaniem inicjatywy poselskiej oraz „wykorzystywanie” nowelizacji ustaw w jednym obszarze do przeprowadzania nowelizacji „niektórych innych ustaw” – często o istotnym znaczeniu. Dlatego też istotnym jest zbieranie, przez członków Zarządu, pracowników biura, ekspertów i osoby zaangażowane w prace Izby informacji o strategii, planowanych działaniach długookresowych i trendach makroekonomicznych. Dokumentami kluczowymi są plany legislacyjne poszczególnych ministerstw publikowane na stronach biuletynów informacji publicznej. Jako że przeważnie są one publikowane w cyklach półrocznych, optymalnym terminem ich analizy jest styczeń i lipiec. Dodatkowymi źródłami informacji mogą być: spotkania z członkami, ankiety,

informacje zebrane podczas spotkań roboczych ze stroną oraz informacje powszechnie dostępne (media itp.)

Co najmniej raz na 6 miesięcy (zalecenie: luty, wrzesień) Zarząd podejmuje decyzję jakie obszary czy zagadnienia powinny być objęte szczególną uwagą podczas monitoringu prawa. Zagadnieniom tym powinien zostać przypisany priorytet, a co najmniej kategoria.

Monitorowanie możliwych zmian - źródła wiedzy o zmianach w prawie:

W ramach monitorowania prawa Standard przewiduje następujące źródła pozyskania informacji o zmianach w prawie.

Podstawowym źródłem pierwotnym traktowanym jako podstawowe, zgodnie z założeniami projektu i wymaganiami Zlecającego, jest serwis Rządowy Proces Legislacji na stronach Rządowego Centrum Legislacyjnego (legislacja.rcl.gov.pl). Pozyskiwane są informacje w zakresie rządowego procesu legislacyjnego – optymalną techniką pozyskiwania informacji jest założenie konta (bezpłatnego) i wybór obszarów (kat. A, B, C1 i C2), przy zmianach których system będzie wysyłał powiadomienie automatycznie.

Uzupełnieniem mogą być pozostałe pierwotne źródła informacji:

- serwis Przebieg procesu legislacyjnego na stronach Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (sejm.gov.pl) – w zakres parlamentarnego procesu legislacyjnego; optymalną techniką pozyskiwania informacji jest użycie czytnika RSS kanałów Sejmu („Proces Legislacyjny”, „Druki Sejmowe”) , dzięki którym uzyskiwane będą automatyczne powiadomienia o nowych drukach sejmowych i pracach Sejmu;

- informacje przesyłane do Izby z ministerstw i innych organów rządowych uczestniczących w procesie zmian legislacyjnych informacjami o planowanych działaniach zmieniających prawo.

Źródłami wtórnymi, które są cennym uzupełnieniem wiedzy będą informacje przesyłane do Izby od organizacji strażniczych, których członkiem jest lub z którymi współpracuje Izba, w szczególności Konfederacja Lewiatan i KIG. Informacje przekazywane tą drogą powinny w szczególności pełnić swoistą funkcję kontrolną – może się bowiem zdarzyć, że – pomimo zachowania należytej staranności – w analizie źródeł pierwotnych mogą umknąć pewne informacje. Należy jednak pamiętać, iż – uwzględniając należyte zaufanie – informacje przekazywane tą drogą powinny znaleźć potwierdzenie w źródłach pierwotnych.

Raz w tygodniu osoba odpowiedzialna za proces monitorowania sporządza raport o przygotowywanych zmianach w prawie, informacje o których pojawiły się w ubiegłym tygodniu. Raport dotyczy wyłącznie aktów objętych monitorowaniem: kat. A, B, C1 i C2. Dla nowych procesów następuje przypisanie właściwej kategorii i grupy. Dla procesów już istniejących o statusie „nadzór” lub „monitoring” w raporcie powinny znaleźć się informacje o zmianach w procesie.

Na podstawie raportu, którym przypisany został status „nadzór” przez Zarząd lub osobę do tego wyznaczoną (może to być inna osoba niż sporządzająca raport) powinna zostać wyznaczona osoba (osoby), która przygotowuje ocenę możliwych skutków wdrożenia. Osoba odpowiedzialna za proces monitorowania nadzoruje przygotowanie oceny.

Poniżej, w tabeli przedstawiono poszczególne etapy postępowania.

Element modelu	Opis wykonywanych czynności, wskazane zasoby	Osoba (osoby) wykonujące, zatwierdzające Czas, terminy wykonania
Określenie obszarów i/lub zagadnień, które powinny być objęte szczególną uwagą podczas monitoringu prawa	Na podstawie wszystkich dostępnych źródeł następuje określenie obszarów, zagadnień, tematów, które powinny być objęte szczególnym nadzorem w monitorowaniu prawa.	Zarząd Co najmniej dwa razy w roku.
Analiza i sporządzenie raportu o nowododanych rekordach.	Przygotowanie informacji jakie rekordy pojawiły się w systemie w ciągu ostatniego tygodnia. Zatwierdzenie lub zmiana statusu projektu zmiany.	Odpowiedzialny za proces monitorowania. Co najmniej raz na tydzień, za tydzień ubiegły.
Przygotowanie ASB (analiza skutków dla branży).	Dla nowododanych rekordów, którym został nadany status „nadzór” zostaje sporządzona analiza możliwych skutków dla branży.	Odpowiedzialny za proces monitorowania. Może zostać wyznaczona inna osoba do przygotowania ASB (np. ekspert zewnętrzny). Odpowiedzialny za proces monitorowania nadzoruje wtedy zlecenie i przygotowanie ASB. Czas przygotowania maksymalnie jeden tydzień.
Analiza ASB	Weryfikacja i ew. zmiana statusu rekordu na podstawie ASB.	Odpowiedzialny za proces monitorowania. Czas wykonania: do jednego tygodnia od daty przygotowania.

Element modelu	Opis wykonywanych czynności, wskazane zasoby	Osoba (osoby) wykonujące, zatwierdzające Czas, terminy wykonania
Badanie opinii członków i środowiska	Wybór maksymalnie 2 projektów dla których przeprowadzone zostają badania ankietowe z wykorzystaniem narzędzia IT, o ocenę ASB i opinię o możliwym skutku dla ich organizacji	Wyboru projektów dokonuje członek Zarządu odpowiedzialny za obszar prawny w terminie do 2 tygodni od przygotowania ASB Badania przeprowadza i wyniki opracowuje osoba odpowiedzialna na proces monitorowania Przeprowadzenie badania: do tygodnia od wyboru projektów
Przygotowanie rekomendacji do rzecznictwa interesów.	Wybór projektów (spośród objętych statusem „nadzór”) dla których Izba powinna opracować plan rzecznictwa interesów.	Wyboru rekomendacji dokonuje osoba odpowiedzialna za monitorowanie.
Analiza i sporządzenie raportu o zmianach w rekordach.	Przygotowanie informacji jakie zmiany pojawiły się w RPL RCL w rekordach którym przypisany został status „nadzór” lub „monitoring” pojawiły się w systemie w ciągu ostatniego tygodnia. Ewentualna zmiana statusu projektu zmiany.	Odpowiedzialny za proces monitorowania. Co najmniej raz na tydzień, za tydzień ubiegły.
Sporządzenie raportu o działaniach i zmianach w monitorowanych	Przygotowanie zestawienia zawierającego informacje: - jakie dokumenty zostały skierowane do przygotowania ASB; - jakie ASB zostały przygotowane (wraz z syntetycznymi wnioskami z ASB).	Odpowiedzialny za proces monitorowania. Co najmniej raz na tydzień, za tydzień ubiegły.
Informacja dla członków Izby	Przygotowanie informacji zawierającej: - zestawienie nowych rekordów, dla których zweryfikowano status inny niż	Odpowiedzialny za proces monitorowania. Co najmniej raz na

Element modelu	Opis wykonywanych czynności, wskazane zasoby	Osoba (osoby) wykonujące, zatwierdzające Czas, terminy wykonania
	D., - przygotowane ASB dla których, po ich sporządzeniu, utrzymany został status „nadzór” lub „monitoring”, - informacje o wynikach badań ankietowych przeprowadzonych wśród członków, - informacje o zmianach w procesie legislacyjnym dla projektów o statusie „nadzór”, - informacje o zakończeniu (i sposobie zakończenia) rządowego etapu legislacyjnego	tydzień.

Informacje (zestawienie) generowane w Standardzie otrzymuje członek Zarządu odpowiedzialny za otoczenie prawne, który dokonuje delegacji. Do wiadomości informacje trafiają też do Dyrektora Biura.

Informacja dla członków

Z wykorzystaniem narzędzi IT, na podstawie zgromadzonych informacji, raz w tygodniu powinna zostać przygotowana i wysłana informacja dla członków Izby zawierająca co najmniej:

- zestawienie nowych projektów zmian w prawie, dla których zweryfikowano status inny niż D.,
- sporządzone analizy skutków dla branży dotyczące projektów, dla których, po sporządzeniu analizy, utrzymany został status „nadzór” lub „monitoring”,
- informacje o wynikach badań ankietowych przeprowadzonych wśród członków,

- informacja o zmianach w procesie legislacyjnym dla projektów o statusie „nadzór”,
- informacja o zakończeniu (i sposobie zakończenia) rządowego etapu legislacyjnego.

Informacja ta może zostać uzupełniona o inne związane zagadnienia, np. projekty, które zostały rekomendowane do sporządzenia planu rzecznictwa interesów, działania w obszarze rzecznictwa itp.

Badanie opinii członków i środowiska

Dla projektów oznaczonych statusem „nadzór” w terminie 30 dni, a w szczególnych przypadkach do 60 dni zlecane jest przeprowadzenie badań ankietowych w celu pozyskania lub zweryfikowania opinii członków. W przypadku członków optymalnym poziomem jest wskazanie dostępu do narzędzia internetowego zbierającego opinie wraz z informacją o projekcie zmian. Jeżeli jednak ilość uzyskanych odpowiedzi nie przekroczy ilości stanowiącej 10 procent ilość członków Izby, koniecznym będzie uzupełnienie odpowiedzi poprzez zrealizowanie telefonicznych wywiadów indywidualnych.

Opracowanie planu rzecznictwa interesów

Dla aktów prawnych oznaczonych statusem „nadzór” po przeprowadzeniu wstępnej oceny możliwych skutków wdrożenia analizy oraz pozyskaniu lub zweryfikowaniu opinii członków, należy opracować plan rzecznictwa interesów izby. Za sporządzenie takiego planu powinien odpowiadać członek Zarządu Izby odpowiedzialny za otoczenie prawne – gdyż jest to jedno z kluczowych działań Izby. W procesie tworzenia może, a nawet powinna brać udział osoba odpowiadająca za monitoring zmian w prawie. Plan powinien zawierać co najmniej:

- opinię Izby na temat proponowanych zmian,
- propozycje innych rozwiązań, zmian w projekcie – w sytuacji braku zgodności z propozycjami,
- listę instytucji (osób), które powinny być adresatami oferty,
- harmonogram czasowy proponowanych ofert.

Warto rozważyć inne narzędzia i działania np. kontakty z mediami.

Należy oszacować również budżet proponowanych działań. W sytuacji, kiedy Izba nie będzie miała zapewnionego finansowania, możliwym jest za zgodą Zarządu, ograniczenie lub odstąpienie od planowanych działań.

Działania informacyjne dla członków

Przynajmniej raz w miesiącu, należy sporządzić listę projektów o statusie „nadzór”, które są w końcowym etapie procesu legislacyjnego (po II czytaniu w Sejmie). Listę taką sporządza osoba monitorująca prawo. Na jej podstawie, członek Zarządu odpowiedzialny za otoczenie prawne lub Zarząd Izby powinien opracować plan działań szkoleniowych dla członków Izby, którego celem jest wybudowanie świadomości o nadchodzących zmianach prawnych i ich konsekwencjach. Środki i intensywność działań szkoleniowych należy każdorazowo dobrać do projektu uwzględniając ocenę skutków regulacji dla branży.

Ocena efektywności działania Standardu

Raz na pół roku Zarząd Izby winien dokonać oceny działania standardu. Ocena powinna opierać się na wskaźnikach ilościowych (ilość aktów objętych monitoringiem w każdej z kategorii, ilość nadań ankietowych i opinii członków) oraz ocenie jakościowej (efektywność procesów rzecznictwa).

Wymagania odnośnie narzędzia IT wspierającego Standard

Opracowanie narzędzia informatycznego zdecydowanie podniosłoby efektywność standardu. Poniżej opisane zostały podstawowe funkcjonalności, jakie powinny znaleźć się w takim narzędziu.

Import danych z RCL.

Narzędzie powinno umożliwiać automatyczne pobieranie danych z serwisu Rządowy Proces Legislacji na stronach Rządowego Centrum Legislacyjnego (legislacja.rcl.gov.pl). Narzędzie powinno pobierać podstawowe dane o projekcie udostępniane przez RCL (wnioskodawca, nazwa wykazu prac legislacyjnych i numer tamże, dział(y), hasła, status projektu w RCL) oraz tworzyć aktywny link do źródła w RPL. Narzędzie powinno nadawać unikalny ID wraz z mechanizmem ograniczającym ryzyko dublowania rekordów. Możliwym tu jest użycie ID RPL, które zawarte jest w linku do każdego aktu. Narzędzie powinno minimum raz w tygodniu (optymalnie codziennie) aktualizować dane poprzez synchronizację z RPL.

Dla potrzeby Standardu narzędzie powinno umożliwić przypisanie do rekordu informacji o przypisanej grupie i kategorii i wynikającym z tego sposobie postępowania. Wskazano, aby narzędzie dokonywało kwalifikacji automatycznie (na podstawie informacji o działach i nazwie dokumentu, ew. również słowach kluczowych). Ale klasyfikacja ta powinna być moderowana. Oznacza to, że narzędzie powinno umożliwiać określenie, czy dany status został nadany automatycznie, czy też jest potwierdzony/zmieniony

przez operatora. Narzędzie powinno umożliwiać także wskazanie kiedy dany rekord pojawił się w bazie danych – chodzi o łatwość pokazania projektów „nowych”.

Narzędzie musi umożliwiać też edycję (zmianę) kryteriów nadawania grupy i kategorii. Koniecznym jest bowiem umożliwienie implementacji decyzji Zarządu Izby określających priorytetowe obszary w monitorowaniu.

Dodatkowo baza powinna dawać możliwość oznacza projektów prawa parametrami, które wspomagać będą zarządzanie procesem monitorowania, tzn. przypisanie osoby, która nadzoruje dany projekt, opiniuje dany projekt, dołączenie dokumentów związanych z danym projektem, np. opinia, raport z wykonanego badania ankietowego on-line, z konsultacji on-line (narzędzie zakłada moduł ankietowania on-line i konsultacji on-line i generowania automatycznych statystyk).

Oczywiście narzędzie powinno umożliwiać tworzenie dowolnych kwerend w oparciu o opisane powyżej dane, szczególnie filtrowania i wyświetlania rekordów.

Badania ankietowe

Narzędzie powinno umożliwiać przeprowadzania badań ankietowych. Wskazane jest możliwie daleko idące zautomatyzowanie tego procesu, w szczególności poprzez połączenie z bazą danych o członkach PIFS (dane kontaktowe). Powinno umożliwiać opracowanie ankiet zawierających pytania otwarte i zamknięte (jedno- i wielokrotnego wyboru).

Narzędzie powinno umożliwiać przeprowadzenie ankiety samodzielnie przez członka izby, jak i wprowadzanie danych przez osobę prowadzącą wywiady

telefoniczne. Jednocześnie powinien istnieć mechanizm uniemożliwiający wielokrotne wypełnienie ankiety przez tego samego członka.

Narzędzie powinno oferować możliwość analizy wyników (w szczególności ilości odpowiedzi) oraz możliwość eksportu do programów zewnętrznych.

Warto zwrócić uwagę, iż założone w projekcie Zamawiającego moduł ankietowania i moduł konsultacji są bardzo podobne w działaniu i zbliżone w funkcjonalności. Nie wydaje się celowe (jako nie zwiększające użyteczności) opracowywanie tych dwóch modułów, gdyż zaplanowane funkcjonalności można osiągnąć za pomocą jednego narzędzia („ankieta” plus ew. opisane poniżej „zgłoś uwagi”). Optymalizacja wydatku powinna umożliwić sfinansowanie przygotowania modułu zarządzania monitorowanymi projektami.

Zarządzanie projektami

Funkcjonalnością narzędzia znacznie usprawniającą pracę i podnoszącą efektywność jest zarządzanie projektami rozumiane jako zarządzanie wiedzą w organizacji.

Funkcja ta została częściowo opisana w powyżej, przy opisie importu danych. Celem jest, by narzędzie umożliwiała gromadzenie nie tylko wiedzy zaimportowanej (z RPL), ale także zbieranie wiedzy powstałej w Izbie: planów rzecznictwa i dokumentów związanych (np. opinii), wyników badań ankietowych, analiz itp. Także analiz i zestawień przygotowanych w ramach użytkowania Standardu. Oczywiście powinno – tak jak przy danych z RPL – oferować standardowe narzędzia bazodanowe: wyszukiwanie danych, filtrowanie itp. Istotnym jest, by ta funkcjonalność był dostępna jednocześnie dla więcej niż jednej osoby (pracowników biura, Zarządu, osoby

odpowiedzialnej za monitorowanie), najlepiej online z wykorzystaniem sieci Internet. Wiąże się to z koniecznością opracowania adekwatnych zabezpieczeń. Pożądanym byłoby aby dostęp do tej bazy mieli wszyscy członkowie Izby. Wymagałoby to opracowania poziomów dostępu.

Funkcjonalność ta powinna obejmować także możliwość wprowadzenia informacji związanych ze współpracą z innymi organizacjami – np. informacje o wspólnych działaniach.

Komunikacja z członkami Izby.

Narzędzie IT powinno oferować opisane w Standardzie funkcjonalności dotyczące informowania członków. Narzędzie powinno być zintegrowane (np. API, wspólna baza) z narzędziami wykorzystywanymi przez Izbę do komunikacji z członkami.

Ważne jest, by narzędzie IT miało funkcjonalność zbierania informacji zwrotnych od członków izby i przypisywania ich automatycznie do właściwych rekordów.

Przydatną funkcją, zwiększającą zaangażowanie członków Izby, byłaby możliwość automatycznego (automatycznie dołączanie do rekordu w bazie) zgłaszania uwag przez członków do konkretnych aktów prawnych. Mogłyby to odbywać się poprzez opcję np. „zgłoś wniosek/uwagi” przy informacji przesyłanej do członków.

Podsumowanie

Wprowadzenie Standardu przyczyni się w stopniu istotnym do zarządzania wiedzą w organizacji. Przełoży się to na lepsze zaspokajanie potrzeb informacyjnych członków, co powinno wpłynąć na rozwój ilościowy Izby. Należy mieć jednak na uwadze, że sukces Standardu w stopniu krytycznym uzależniony jest od osób. W szczególności od osoby, która przygotowuje pierwsze oceny proponowanych zmian. Cięży na niej duża odpowiedzialność, zatem prawdopodobnie będzie oczekiwała adekwatnego wynagrodzenia.

Kolejnym efektem, powinien być też wzrost zaangażowania członków, co stanowi wyzwanie dla Izby od pewnego czasu. Zaangażowanie pojedynczych osób powinno jednak podnieść ich chęć do współpracy.

Wzrost wiedzy w organizacji i zwiększenie efektywności zarządzania nią z pewnością przełoży się na zadowolenie członków Izby i realizację jej celów.

